

## Dr. Váró Kata Anna: Protokoll és prezentáció

Váró Kata Anna, a Debreceni Egyetem Műszaki Karának főiskolai docense évek óta szakértője a témának. A Karriertippek című előadás-sorozat keretében tartott előadásában a sikeres prezentációról beszélt, annak összetevőiről, felépítéséről, sok gyakorlati példát használva.

Fontos kijelölni, hogy mi a prezentációnk célja, mit akarunk vele elérni, például tudományos célra készül-e, vagy egy terméket szeretnénk vele eladni. Jó, ha tudjuk, ki ül majd a közönségben, mert akkor fel tudunk készülni a kifejezésmódra vagy a formalitásra, de meghatározza például a szakszavak használatát, sőt magát a felépítést is. Fontos, hogy tartsuk az előírt időt egy konferencián. A prezentáció felépítése szintén lényeges tényező, hiszen nem csak az előadónak kell értenie, átlátnia a témát, hanem a hallgatóságnak is követnie kell tudni. Ha előtte gyakoroljuk az előadást, és el tudunk szakadni a saját diasorunktól, az nagyban segíti a megértést, hiszen akkor fel tudjuk mérni, mikor mit kell hangsúlyozni, kiemelni, és ezáltal mi is magabiztosabbá válunk.

Az előadóval kapcsolatban Váró Kata Anna elmondta, hogy az első információ itt is a külső, illetve a nonverbális kommunikáció. Természetesen különböző előadásokhoz különböző stílus a megfelelő. A rutin mögött legtöbbször sok gyakorlás és gyakorlat van, de még ilyenkor is bekövetkezhet egy hiba, valami, amire nem számítottunk. A rátermettséget és a kiállást pedig lehet tanulni, fejleszteni. Fontos, hogy maga az előadó is lelkesedjen a témája iránt, hiszen a közönség mindig megérzi, hogy az előadó mennyire szereti a saját témáját, amiről beszél. A magabiztossá, a szakértelem pedig szintén magával ragadja a hallgatóságot, és meggyőzővé teszik az előadót.

Váró Kata kitért a dresszkódra és a megjelenésre is. Nőknek azt ajánlotta, hogy visszafogott színeket viseljenek, kevés és visszafogott mintával. A szoknya térdig vagy térd alatt érő legyen. Ha valaki élénk színű sálát visel, jobban odafigyelnek rá – ezt a szabályt azonban nem minden rendezvényen lehet alkalmazni, egy tudományos konferencián pedig nem igazán ajánlott. A kiegészítőkkal, ékszerekkel is érdemes óvatosan bánni, hiszen nem csak a közönséget, de az előadót is zavarhatja például egy túl nagy fülbevaló. A smink és a köröm legyen visszafogott, és a hajunkat se csapkodjuk, miközben előadunk. A férfiaknak elegáns nadrágot ajánlott és világos színű inget, kiemelte, hogy a világoskék a legtöbb férfinak jól áll, így „Jolly Joker”-nek nevezik az öltözködésben. Az öltöny nem feltétlenül szükséges, és a nyakkendő sem. A haj és az arc rendezett legyen, függetlenül attól, hogy a szőrzet rövid vagy hosszú. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy a céges szabályok felülírhatják az általános elveket. Általános elv azonban, hogy az előadónak mindig egy fokkal elegánsabbnak kell lennie, mint a hallgatósága.

A nonverbális kommunikáció kiemelt fontosságú, ha előadunk. Nagyon fontos a szemkontaktus, ezáltal nem csak személyesebb lesz az előadásunk, de azt is leolvashatjuk, hogy értenek-e minket. A gesztikuláció egyénenként változik, de nem jó, ha túl erős, mert akkor elvonhatja a figyelmet a mondanivalóról. Lehet időnként mozogni, de a fel-lejárkálás nem szerencsés.

A verbális kommunikációban a legfontosabb, hogy hallható legyen, amit mondunk. A hangszínünkről nem tehetünk, de a hangerőt tudjuk szabályozni, illetve a jó artikuláció és a megfelelő beszédtempó is segíti a megértést.

A prezentáció külalakjával kapcsolatban megtudtuk, hogy a színek segítik a hallgatókat, hogy jobban megjegyezzék az elhangzottakat. Konferenciára viszont fontos az egységes, visszafogott, de jól kivehető megjelenítés. A diák olvashatóak legyenek, a helyesírást ellenőrizzük. Az előadó elmondta, hogy az „1 perc – 1 dia” szabállyal legyünk óvatosak, mert nem minden helyzetben működik, egy egyetemi előadáson nem feltétlenül segíti a megértést, ezért nem tanácsos olyan gyakran változtatni a diákat.

A képek használatával nem csak időt spórolunk meg a prezentáció alatt, de változatosabbá tehetjük az anyagunkat. A videók nagyon impozánsak lehetnek, de megvan a veszélye, hogy nem tudjuk lejátszani, így mindig be kell kalkulálni, hogy nem fog működni. Ha ragaszkodunk hozzá, akkor se legyen két percnél hosszabb, és érdemes az előadás végére időzíteni.

A videók, a képek, a mémek és a karikatúrák nagyon hatásos eszközei lehetnek az előadásunknak, hiszen humort, könnyedséget közvetítenek. Ha számokról beszélünk, akkor érdemes grafikonokat, ábrákat használni – azonban mindenképp el kell magyarázni, hogy miről szólnak! A képeknek lehet több funkciója is: illusztrálhatjuk a mondandónkat, de hatáskeltőek is lehetnek, sőt, akár sokkolhatjuk is vele a közönséget. Figyelnünk kell az arányokra is: az előadás ne tolódjon el a vetítés irányába.

Érdemes már az előadás elején bevonni a közönséget a témába. Sokan szeretnek „ice-breaker”-ekkel kezdeni, hogy felkeltsék az érdeklődést. De jó, ha kérdést teszünk fel, meglepő kijelentéssel, személyes élménnyel vagy játékkal indítunk. A viccekkel érdemes óvatosan bánni, mert elég kultúraspecifikusak, illetve megbánthatunk vele valakit. Az anekdota legyen rövid, frappáns és releváns. Az idézetek és versek nemzetközi környezetben lehetnek problémások, a szólások és közmondások esetében szintén arra kell figyelni, hogy illeszkedjenek a témához.

A prezentáció felépítésével kapcsolatban az előadó elmondta, hogy a bevezetés, a témakifejtés mellett figyelni kell arra, hogy a végén ne felejtjük el az összefoglalást. Érdemes következtetést is levonni, amely már a korábbiakhoz képest új tartalmi információt is tartalmazhat, de ez el is maradhat.

Végül még néhány jó tanács következett:

- Mindig figyeljünk az időre!
- Gyakoroljuk előtte az előadást! (Főleg, ha idegen nyelven tartjuk.)
- Figyeljünk arra, hogy tartsuk a kapcsolatot a közönséggel!
- Tartsuk be a diák sorrendjét!
- Ha szükség van, készítsünk jegyzetet magunknak!
- Próbáljuk kezelni az idegességünket! (Kis idegesség nem baj, sőt, de vigyázzunk, hogy ne olyan mértékű legyen, amely rontja a teljesítményt!)

Pogány Emese